

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Projekt OBOGATENO UČENJE TUJIH JEZIKOV II
Program profesionalnega usposabljanja učiteljev

JEZIKOVNO OBOGATENI KURIKUL:
Kroskurikularna vloga (tujih) jezikov

(Uvodna) MEDKULTURNA
(motivacijska) AKTIVNOST

ZRSS, Ljubljana, 14. maj 2013
Katja Pavlič Škerjanc, katja.pavlic@zrss.si

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov v obdobju 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Program USP-Modš

Čas	Vsebina	Izvajalci in oblika
09.00 - 09.45	MOTIVACIJSKA AKTIVNOST: (Med)kulturno ozaveščanje pri pouku nemščine	Katja Pavlič Škerjanc Uvod in moderacija Udeleženci USP-Modš Sodelovanje v delavnici
09.45 - 10.30	NOVI PRISTOPI K POUČEVANJU (tujih) JEZIKOV	Katja Pavlič Škerjanc Uvodno predavanje
10.30 - 11.00	Odmor	
11.00 - 12.30	JEZIKOVNE POVEZAVE 1: Integrativni kurikulum (MIKP in SITP); Kultura in književnost pri pouku TJ (NEM)	Katja Pavlič Škerjanc Interaktivna predstavitev
	SKLOP mini-DELAVNIC: Povezovanje nemščine (z drugimi jeziki)	Katja Pavlič Škerjanc mag. Liljana Kač Suzana Ramšak Moderacija Udeleženci USP-Modš Sodelovanje v delavnici
12.30 - 13.00	Odmor za kosilo	

Program USP-ModŠ

Čas	Vsebina	Izvajalci in oblika
13.00 - 13.45	JEZIKOVNE POVEZAVE 2: Povezovanje nemščine z nejezikovnimi predmeti	Katja Pavlič Škerjanc <i>Interaktivna predstavitev</i>
13.45 - 14.30	DELAVNICA 2: Povezovanje nemščine z nejezikovnimi predmeti	Katja Pavlič Škerjanc mag. Liljana Kač Suzana Ramšak <i>Moderacija</i> Udeleženci USP-ModŠ <i>Sodelovanje v delavnici</i>
14.30 - 14.45	<i>Odmor</i>	
14.45 - 16.15	DELAVNICA 3: Mesto in vloga kulture pri pouku tujega jezika (nemščine)	Katja Pavlič Škerjanc <i>Uvod in moderacija</i> mag. Liljana Kač Suzana Ramšak <i>Moderacija</i> Udeleženci USP-ModŠ <i>Sodelovanje v delavnici</i>
16.15 - 17.00	Individualne konzultacije za izvedbo RN	Katja Pavlič Škerjanc

(MED)KULTURNA VZGOJA

Vsak človek je
tak kot
vsi drugi,
tak kot
nekateri drugi
in tak kot
noben drug.

Clyde Kluckhohn, antropolog

Every man is,
in certain respects,
✓ like all other men,
✓ like some other men,
✓ like no other man.

(MED)KULTURNO(ST):

1. (med)kulturna **zavest**;
(med)kulturno
ozaveščanje,
medkulturna **uzavestitev**
2. medkulturna
senzibilnost/občutljivost
3. interkulturna
(komunikacijska)
kompetenca =
medkulturna
(sporazumevalna)
zmožnost
4. medkulturni **dialog**

KLJUČNI POJMI

→ (Ne)znanke?

• KULTURA

- multikulturalnost =
večkulturalnost
- interkultur(al)nost
= medkulturalnost

• kompetenca

• komunikacija

- verbalna
- paraverbalna
- neverbalna
- ekstraverbalna

• dialog

KAJ JE MEDKULTURNA KOMPETENCA?

- „transcending the
limitations of one's
own world view“
- prekoračitev
omejenosti/omejitev
svojega (*in enega*
samega) pogleda na
svet

How shall I talk of the sea to the frog,
if it has never left his pond?

How shall I talk of the frost
to the bird of the summer land,
if it has never left the land of its birth?

How shall I talk of life with the sage,
if he is prisoner of his doctrine?

Chung Tsu, 4th century BC

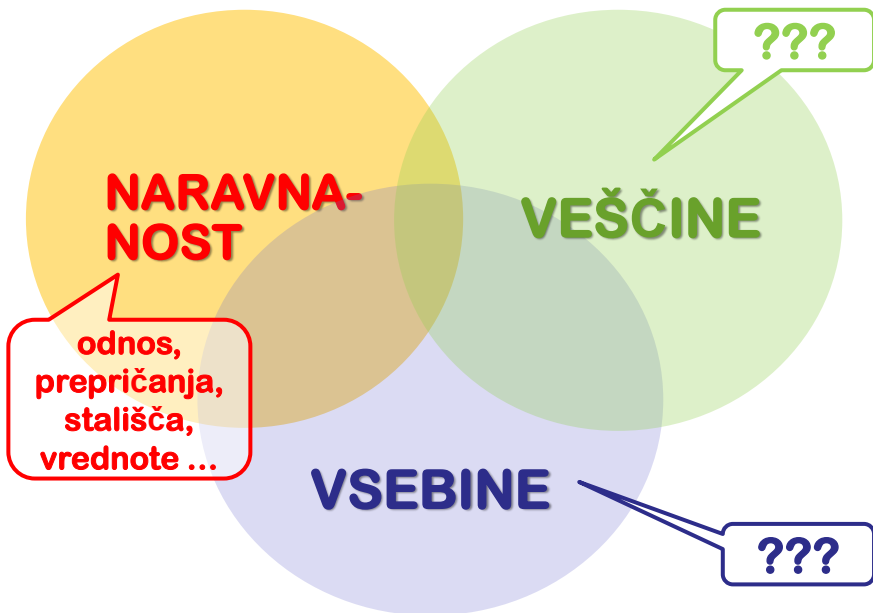
Alvino E. Fantini, A Central Concern: Developing Intercultural Competence,
<http://www.adam-europe.eu/prj/2935/prd/8/1/develop-l-com.pdf>

MEDKULTURNA sporazumevalna **ZMOŽNOST**

Trije koraki v naslednjem zaporedju:
O/U-ZAVEŠČANJE – ZNANJE – VEŠČINA

(MEDKULTURNA) ZMOŽNOST

MEDKULTURNO(ST) JE ...

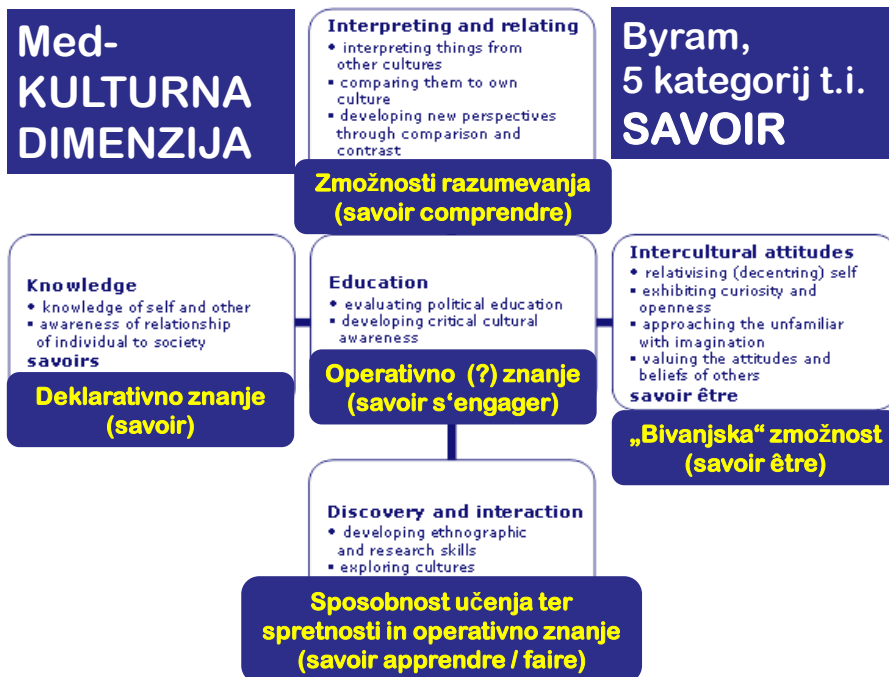
Kanonske DEFINICIJE

- Bennettov **razvojni model medkulturne občutljivosti (DMIS)**
- Kramscheve **koncept tretjega prostora**
- Byramov model **interkulturne komunikacijske komepetence**

KRITIKE in alternativne teorije

- **problem personifikacije kulture**
- **interkulturna dinamika**
- **individualna kulturna pluralnost**

Nekaj **novih** pojmov MEDKULTURNOSTI

- jaz in drugi
 - **identiteta/-e**
- pluralne identitete posameznika

“Each of us involves identities of various kinds in disparate contexts.

The same person can be of Indian origin, a Parsee, a French citizen, a US resident, a woman, a poet, a vegetarian, an anthropologist, a university professor, a Christian, a bird watcher, and an avid believer in extra-terrestrial life and of the propensity of alien creatures to ride around the cosmos in multicoloured UFOs.

Each of these collectivities, to all of which this person belongs, gives him or her a particular identity.

They can all have relevance, depending on the context”.

Sen, A. (2005). *The Argumentative Indian*. New Delhi: Penguins.

MEDKULTURNO(ST) JE ...

Personifikacija kulture

- „Srečanje različnih kultur – interakcija z drugimi kulturami“ ??
- → **problem personifikacije kulture** (Unni Wikan): interakcija vedno poteka med posamezniki!
- Nenehna sokonstrukcija identitet v interakciji z drugimi znotraj iste ali druge skupine/kulture: **interkulturalna dinamika** (Tanja Ogay)

Individualna pluralnost

- Posameznik ima različne identitete, ki so v nenehnem spreminjanju v odvisnosti od konteksta → „*diverse diversities of the self and other*“ (gl. „*Thinking Outside the Self*, 2007) oz. **individualna kulturna pluralnost** (Fred Dervin);
- **Disasociacija/Disasociativna** stanja kot strategija
- „**Who am we**“ (Sherry Turkle) – raziskovanje vpliva interneta na spreminjanje osebnosti (spreminjanje identitet/-e!)

In Heaven...

- the mechanics are German
- the chefs are French
- the police are British
- the lovers are Italian
- and everything is organised by the Swiss.

In Hell...

- the mechanics are French
- the police are German
- the chefs are British
- the lovers are Swiss
- and everything is organised by the Italians.

In Hell ...

the bureaucracy is run by the Italians and Greeks and everything is paid for by the Germans ...

REFLEKSIJA ... (1min)

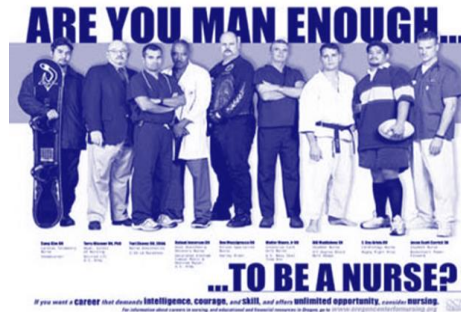
- ➔ individualna refleksija in
- ➔ izmenjava mnenj v dvojicah

1. Kakšen je vaš prvi (spontani, čustveni) odziv na šalo? Kako si ga pojasnujete, s čim ga utemeljujete?
2. Kaj menite o uporabi nacionalnih šal pri pouku? Da ali ne? Če dan, pri katerih predmetih? Čemu, kdaj in kako?

IDENTITETE IN STEREOTIPI

- **Stereotipi**
- **Različne socialne identitete** →
- nacionalni stereotipi, spolni stereotipi, poklicni stereotipi, generacijski ...
- **Konstrukcija identitet**
- **Dekonstrukcija stereotipov**

- **Kako RAZLIKOVATI posplošitev od stereotipa?**
- Vnaprejšnje predstave vs. predsodki?
- ✓ **suspension of judgement** = **zadrž/ev/anje** (vzdržanje od) **sodbe/opredelitve**
- Prim. **suspension of disbelief**

SUSPENSION OF JUDGEMENT Zadržanje sodbe / Vzdržanje od sodbe

Aussetzung des Urteils?

- **Suspension of judgment** is a **cognitive process** and a rational state of mind in which **one withholds judgments, particularly on the drawing of moral or ethical conclusions.**
- The opposite of suspension of judgment is **premature judgment**, usually shortened to **prejudice.**
- http://en.wikipedia.org/wiki/Suspension_of_judgment

- **Prejudgment** involves drawing a conclusion or making a judgment before having the information relevant to such a judgment, **suspension of judgment** involves waiting for all the facts before making a decision.
- Suspension of judgment is a cornerstone of
- ✓ **good research methodology:** all judgements are suspended until observations can be made, tested, and verified through peer review;
- ✓ **civil society:** rather than prejudging people based on preconceptions, unsubstantiated generalizations or other forms of incomplete information, we should judge individuals (*and groups of people, nations etc.*) only when we have adequate information about them.

STEREOTIPI IN PREDSDOKI

Stereotipi in predsodki so mehanizmi socialne kategorizacije, **kognitivne sheme**, ki poenostavljajo in organizirajo posameznikovo videnje družbenega sveta.

Gordon W. Allport

Ljudi uvrščamo v manjše število preprosto preglednih kategorij, kajti v tem zapletenem svetu lahko preživimo samo tako, da ga na določen način poenostavimo in uredimo, torej da objekte v njem kategoriziramo glede na razlike in podobnosti.

Prek kategorij delimo ljudi na "naše" in "vaše", na domače in tujce. "Naši" so **privilegirani**, smo jim čustveno naklonjeni, "vaši" so **diskriminirani** in deležni negativnega odnosa. Zaradi tega se nam zdijo razlike med nami veliko večje, kot so v resnici. Med "našimi" ni bistvenih razlik, obstajajo pa ogromne razlike med "našimi" in "vašimi". Ali (*povzeto po Allportu*) socialne kategorije **homogenizirajo** razlike med člani iste kategorije in **potencirajo** razlike med člani različnih kategorij.

STEREOTIPI IN PREDSDOKI

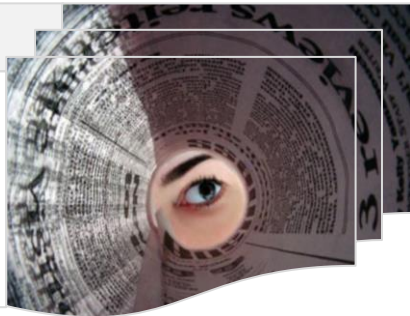
- Zaradi stereotipiziranja razvrščamo ljudi v kategorije po določenih vidnih znakih, nato pa oblikujemo **domnevo**, da imajo vsi člani skupine enake značilnosti.
- Postopno izoblikujemo **vnapijše sode**, ki se nanašajo na pripadnike skupin.
- To pa lahko privede do nerealističnih zaznav, ki prehajajo v medskupinske sovražnosti, iz katerih nastajajo predsodki proti članom določene kategorije.
- Sicer pa predsodki nastajajo zaradi:
 - spremenjenih **ekonomskih** pogojev (predsodki do skupin, ki ogrožajo ekonomsko dobrobit dominantne skupine; v času velike gospodarske krize v ZDA v tridesetih in štiridesetih letih so psihologi zaznali povezavo med ekonomsko stisko in porastom rasizma, etničnega nasilja in predsodkov nasploh),
 - **političnih dejavnikov** (dominantna stranka poskrbi za nastanek predsodkov do svojih nasprotnikov; novejša teorije poudarjajo, da imajo predsodki in stereotipi pomembno vlogo pri opravičevanju obstoječih razmerij diskriminacij, privilegijev in moči v dani družbi),
 - **medijev** (oblikujejo javno mnenje in mu pogosto posredujejo prirejene informacije, ustrezne za oblikovanje predsodkov do določenih skupin).

MEDKULTURNI MENTALNI MODELI

Vrsta	Raven / Narava	Izraz
stereotip	kognitivna	stališča, prepričanja
predsodek	afektivna	naravnost, čustveni odnos oz. odziv
diskriminacija	vedenjska	ravnanja, dejanja

predsodek = kompenzacijski narcizem
(→ teorija socialnih identitet)

**It's easier to split an atom
than a prejudice.**
**Es ist leichter, einen Atomkern
zu spalten als ein Vorurteil.**
**Lažje je razbiti atom kot
predsodek.** *Albert Einstein*

IDENTITETE IN STEREOTIPI

- **Stereotipi**
- **Različne socialne identitete** →
- nacionalni stereotipi, spolni stereotipi, poklicni stereotipi, generacijski ...
- **Konstrukcija identitet**
- **Dekonstrukcija stereotipov**

- **avtostereotipi**
- **heterostereotipi**

**Raziskovanje (in dekonstrukcija)
avtostereotipov in heterostereotipov**

- **nacionalni značaj**
- (psihološke prvine narodne identitete, nacionalne samopodobe)

VS.

- **stereotipi** (avto- in hetero-)
- **stereotipiziranje** = pripisovanje lastnosti posamezniku glede na pripadnost skupini

→ **avtostereotip** o

- ... poštenosti Slovencev?

→ **heterostereotip** o

- ... odprtosti in gostoljubnosti Slovencev?

On the Sunny Side of the Alps
[On the Sunny Side of the Alps](#)
[Na sončni strani Alp.mp4](#)

Vidiki oz. sestavine nacionalne identitete

VIDIKI	OPIS
socialni	občutja pripadnosti, povezanosti, skupne delitve nacionalnih atributov
emocionalni	(običajno pozitivna) čustvena naravnost in čustveni ter vrednostni odnos do narodnosti, nacionalna in patriotska čustva (nacionalni ponos idr.), čustvena vezanost na narod, domovino
motivacijski	potrebe, težnje in želje, da bi delovali v soglasju z nacionalnimi normami in interesi, da bi se angažirali za narod, da bi prispevali k njegovemu uveljavljanju; pripravljenost da bi se žrtvovali za narod in nacionalne interese
moralni	občutja odgovornosti in dolžnosti v odnosu do lastnega naroda; ta komponenta se izrazito pojavlja takrat, kadar svojo narodnostno pripadnost doživljamo kot moralno normo in vrednoto
kognitivni	misli, predstave, sodbe in ocene o značilnostih nacionalne skupnosti in njenih pripadnikov, o nacionalnih atributih (vključno z nacionalno samopodobo: predstavami o nacionalnem značaju, nacionalnimi stereotipi oziroma avtostereotipi)
metafizično-transcendentni	duhovni vidik nacionalne identitete; izraža se zlasti v občutju višjega poslanstva naroda, v občutju nacionalnega duha, ki presega fizične prvine nacionalnosti

Povzeto po Musek, J. *Psihološke prvine narodne identitete in analiza slovenske samopodobe*. Dosegljivo na: <http://www.musek.si/Teksti/Psiholo%9Ake%20prvine%20narodne%20identitete.pdf>

**Nacionalni
stereotipi
... akcija in
reakcija ...**

http://www.teamliquid.net/blogs/vie_wblog.php?topic_id=176649

<http://www.youtube.com/watch?v=bREM0BRQsWQ>

**DEKONSTRUKCIJA STEREOTIPOV:
Primer (književne) učne dejavnosti**

In English

Just because I am _____,
I'm not _____,
I'm not _____,
I'm not _____.
Just because I am _____,
I do not _____,
But it doesn't mean I _____.
Just because I am _____,
I am not _____,
I'm still _____.
Just because I'm _____,
don't stereotype me.

Po nemško?

In English	PRIMERI
Just because I am _____, I'm not _____, I'm not _____, I'm not _____. Just because I am _____, I do not _____, But it doesn't mean I _____. Just because I am _____, I am not _____, I'm still _____. Just because I'm _____, don't stereotype me.	WHITE Just because I am white, I'm not rich, I'm not racist, I'm not better than you. Just because I am white, I do not own a farm, But it doesn't mean I don't have a garden. Just because I am white, I am not pure European, I'm still Cuban, Puerto Rican, and Nicaraguan. Just because I am white, don't stereotype me.

PRIMERI	
CHRISTIAN Just because I am Christian, I'm not trying to convert you, I'm not prejudiced, I'm not any better than you are. Just because I am Christian, I do not want to shove my religion down your throat, But it doesn't mean that I won't tell you about it if you are willing to listen. Just because I am Christian, I am not perfect, I'm still a sinner, just like you. Just because I am Christian, don't stereotype me.	GAY Just because I am gay, I'm not a whore, I'm not "fabulous", I'm not going to hell. Just because I am gay, I do not want to have sex with him, But it doesn't mean I don't think he's attractive. Just because I am gay, I am not any less of a person than you are, I'm still a human who has feelings. Just because I'm gay, don't stereotype me.

PRIMERI

ADOPTED

Just because I am adopted,
I'm not abused,
I'm not a freak,
I'm not depressed.
Just because I am adopted,
I do not come from a broken
home,
But it doesn't mean that my
family is perfect.
Just because I am adopted,
I am not treated any differently,
I'm still a part of the family.
Just because I'm adopted,
don't stereotype me.

POOR

just because i am poor,
i'm not dirty
i'm not starved
im not lazy
just because i am poor,
i do not live off of the government
but it doesn't mean i would trade
my life for anything
just because i am poor
i am not a charity case
i'm still well dressed
just because im poor
don't stereotype me

Mini-DELAVNICA (10 min)

- ➔ individualno delo
- ➔ izmenjava mnenj v dvojicah

1. Prevedite ogrodje pesmi v slovenščino in nemščino.
2. Napišite pesem, ki „dekonstruira“ stereotip o učitelju/učiteljih.
3. Medsebojno si predstavite svoje izdelke. Primerjajte, kako se v njih zrcalijo vaša doživljanja in pojmovanja stereotipov o učiteljih.

